

Comprehensive Geriatric Assessment:

Boeken:

- Van Iersel M, Petrovic M, Olde Rikkert M, van de Pol M, Smalbrugge M. Leerboek geriatrie. Probleemgeoriënteerd werken met ouderen. 2022

Digitale bronnen:

- Samen beslissen: hulpmiddelen Federatie Medisch Specialisten voor samen beslissen.
- ePrognosis: rekentool om de levensverwachting te berekenen
- Richtlijn comprehensive geriatric assessment

Overzichtsartikelen:

- Clegg A, Young J, Iliffe S, Rikkert MO, Rockwood K. Frailty in elderly people [published correction appears in Lancet. 2013 Oct 19;382(9901):1328]. *Lancet*. 2013;381(9868):752-762.

Acute geriatrie:

Boeken:

- Dubin D. Snelle interpretatie van ECG's. Amsterdam: Reed business education: 2011.
- Garcia T.B. Interpretatie van ECG's. Houten: Bohn Stafleu van Loghum: 2017.
- Olgers T, Oosterloo M, Ter Maaten J. Medische spoedsituaties, de systematische benadering. Houten: Prelum: 2020.

Digitale bronnen:

- Het acute boekje: richtlijnen voor de diagnostiek en behandeling van aandoeningen op het gebied van interne geneeskunde
- SWAB richtlijnen: landelijke richtlijnen voor antibioticabeleid
- Overzicht antibiotica spectrum
- Richtlijn behandeling kwetsbare ouderen bij chirurgie
- Richtlijn diabetes mellitus type 2 bij ouderen
- Richtlijn cardiovasculair risicomanagement
- Richtlijn vermoeden van ouderenmishandeling in het medisch specialistisch zorgdomein
- Richtlijn slaapproblemen bij acuut opgenomen ouderen
- Richtlijn perioperatief traject
- Richtlijn beleid rondom spoedoperaties
- Richtlijn totale heupprothese
- Richtlijn sepsis

Delier:

Digitale bronnen:

- Richtlijn delier
- Richtlijn kortdurend antipsychotica gebruik
- Richtlijn delier in palliatieve fase

Overzichtsartikelen:

- van Velthuisen E, Zwakhalen S, Mulder W, Verhey F, Kempen G. Detection and management of hyperactive and hypoactive delirium in older patients during hospitalization: a retrospective cohort study evaluating daily practice. *Int J Geriatr Psychiatry*. 2018;33: 1521-1529.
- Hall R, Watne L, Cunningham E. CSF biomarkers in delirium: a systematic review. *Int J Geriatr Psychiatry*. 2018;33: 1479-1500
- Gual N, Morandi A, Pérez LM. Risk Factors and Outcomes of Delirium in Older Patients Admitted to Postacute Care with and without Dementia. *Dement Geriatr Cogn Disord*. 2018;45: 121-129.
- Hosker C, Ward D. Hypoactive delirium. *BMJ*. 2017;357: j2047.
- Langan C, Sarode D, Russ T, Shenkin S, Carson A, MacLulich A. Psychiatric symptomatology after delirium: a systematic review. *Psychogeriatrics*. 2017;17: 327-335

Dementie:

Digitale bronnen:

- Alzheimer Nederland
- Alzheimer forum: laatste nieuws en trials over Alzheimer dementie
- Dementie op jonge leeftijd: platform van Alzheimer Nederland
- Alzheimer centrum: website Alzheimercentrum Amsterdam (Amsterdam UMC)
- Brain research centrum: onderzoek naar verschillende vormen van dementie
- Richtlijn dementie

Overzichtsartikelen:

- Continuum, Lifelong Learning in Neurologie. Edition Dementia. February 2019, Vol.25, No.1
- Atri A. The Alzheimer's disease clinical spectrum: diagnosis and management. *Med Clin N Am*. 2019; 103: 263-293.
- Sanford AM. Lewy body dementia. *Clin Geriatr Med*. 2018;34: 603-615
- Tangalos E, Petersen R. Mild Cognitive Impairment in geriatrics. *Clin Geriatr Med*. 2018;34: 563-589.

Functionele achteruitgang bij de kwetsbare patiënt:

Digitale bronnen:

- Richtlijn ondervoeding
- Richtlijn urine-incontinentie

Overzichtsartikelen:

- Cruz-Jentoft AJ, Bahat G, Bauer J, et al. Sarcopenia: revised European consensus on definition and diagnosis. *Age Ageing*. 2019; 48: 16-31.

Palliatieve zorg

Boeken:

- Spreeuwenberg e.a. Handboek palliatieve zorg. Houten: Bohn Stafleu van Loghum: 2016.

Digitale bronnen:

- Pallialine: richtlijnen palliatieve zorg
- Netwerk palliatieve zorg: overzicht netwerken palliatieve zorg
- KNMG rapport: niet alles wat kan, hoeft
- Checklist met bespreekpunten laatste levensfase
- Richtlijn ICD/pacemaker in de laatste levensfase
- Richtlijn Palliatieve zorg bij hartfalen NYHA-klasse III en IV
- Richtlijn palliatieve zorg bij eindstadium nierfalen

Overzichtsartikelen:

- Vissers KC, van den Brand MW, Jacobs J, et al. Palliative medicine update: a multidisciplinary approach. Pain Pract. 2013;13(7):576-588.

Oncologie:

Boeken:

- Wymenga e.a. Handboek kanker bij ouderen. Utrecht: Uitgeverij de Tijdstroom: 2011.

Digitale bronnen:

- IKNL rapport kankerzorg in beeld: de oudere patient
- SIOG: internationale richtlijnen op gebied van geriatrische oncologie
- Oncoline: nederlandse protocollen op gebied van oncologie
- CARG en CRASH: rekentools om de toxiciteit van chemotherapie te berekenen

Overzichtsartikelen:

- Hamaker et al. Frailty screening methods for predicting outcome of a comprehensive geriatric assessment in elderly patients with cancer: a systematic review. Lancet Oncology. 2012
- Hamaker et al. Diagnostiek bij zeer oude ouderen; wanneer wel, wanneer niet doen bij vermoeden van een maligniteit? NTVG. 2019
- Mohile et al. Practical Assessment and Management of Vulnerabilities in Older - Patients Receiving Chemotherapy: ASCO Guideline for Geriatric Oncology. J Clin Oncol. 2018
- Smith Giri et al. Integration of geriatric assessment into routine oncologic care and advances in geriatric oncology: A young International Society of Geriatric Oncology Report of the 2020 American Society of Clinical Oncology (ASCO) annual meeting. J Geriatric Oncol. 2020

Polyfarmacie:

Digitale bronnen:

- The NNT: korte samenvattingen van evidence-based medicine
 - Medstopper: bron voor deprescribing
 - Primary health Tasmania: bron voor deprescribing
 - Deprescribing.org: richtlijnen en algoritmes voor deprescribing
 - Ephor: Expertisecentrum PHarmacotherapie bij OudeRen
 - Farmacogenetica: Tabellen cytochromen en geneesmiddelen
 - Flockhart tabel: interacties P450
-
- Nederlandse vereniging voor klinische farmacologie: onderwijs en kennisbronnen
 - KNMP Kennisbank: onder andere voor: rekenmodules nierfunctie
 - Richtlijn polyfarmacie bij ouderen
 - STRIP methode

Overzichtsartikelen:

- Knol W, Verduijn M, Lelie-van der Zande A, van Marum R, Brouwers J, van der Cammen T, Petrovic M, Jansen P. Onjuist geneesmiddelgebruik bij ouderen opsporen: de herziene stopp- en start-criteria. Ned Tijdschr Geneeskd. 2015;159:A8904.

Psychiatrie en gedrag:

Boeken:

- Dening, Thomas. Oxford Textbook of Old Age Psychiatry. Oxford: Oxford University Press: 2020 (3edn).
- Naarding, Beers. Molemans Praktische Psychofarmacologie. Houten: Prelum: 2022
- Deeg, Boskwijk. Handboek ouderenpsychiatrie. Utrecht: De Tijdstroom: 2018.
- Hengeveld, Oosterbaan, Tijdink. Handboek psychiatrisch onderzoek. Utrecht: De Tijdstroom: 2023.
- Van Alphen et al. Handboek Persoonlijkheidsstoornissen bij ouderen. De Tijdstroom: 2018.

Digitale bronnen:

- Nederlands kennisinstituut voor ouderenpsychiatrie: onderdeel van Trimbos Instituut met verschillende dossiers over psychiatrische stoornissen en bijvoorbeeld ouderenmishandeling.
- GGZ Standaarden: kwaliteitsstandaarden geestelijke gezondheidszorg
- Richtlijn acute psychiatrie
- Richtlijn neuropsychiatrische gevolgen NAH
- Richtlijn bipolaire stoornissen
- Richtlijn Angststoornissen
- Richtlijn SOLK
- Richtlijn schizofrenie
- Richtlijn persoonlijkheidsstoornissen
- Addendum ouderen bij multidisciplinaire richtlijn depressie

Vallen, mobiliteit en neurologie:

Boeken:

- Ropper, Samuels. Adams and Victor's Principles of Neurology. New York: Mcgraw-Hill Professional: 2023.
- Wolters, van Laar. Parkinsonism and related disorders. Amsterdam: Wolters & Baumann, VU uitgeverij: 2013
- Jacobs B. Leidraad neurologie. Houten: Bohn Stafleu van Loghum: 2015.
- Hijdra A, Koudstaal P.J. Neurologie. Houten: Springer Media b.v.: 2015.

Digitale bronnen:

- Handboek valkliniek: handleiding voor implementatie valkliniek van Landelijk Netwerk Valklinieken
- Garvan fracture risk calculator en Fracture risk assessment tool (FRAX): fractuurrisico berekenen
- Richtlijn osteoporose en fractuurpreventie
- Multidisciplinaire richtlijn Ziekte van Parkinson
- Kwaliteitsstandaard atypische parkinsonismen
- Richtlijn polyneuropathie
- Richtlijn preventie van valincidenten bij ouderen
- Richtlijn duizeligheid bij ouderen

Doelmatigheid, kwaliteit en patiëntveiligheid:

Digitale bronnen:

- VMS bundel "kwetsbare ouderen": informatie en tools voor patiëntveiligheid en veiligheidmanagementsysteem (VMS) in het ziekenhuis.
- VeiligheidNL: onder andere informatie over valpreventie
- Beter Oud: evidence based transmurale zorgconcepten
- Nivel dossier patiëntveiligheid: informatie Nivel-onderzoek naar patiëntveiligheid sinds 2004
- Ontregel de zorg: over het programma [Ont]Regel de Zorg opgezet (VWS)
- Bewustzijns project: handreikingen doelmatigheid van zorg in de geneeskundige vervolgopleiding

Management, organisatie en leiderschap:

Boeken:

- Hart W. Anders vasthouden: 9 sleutels voor het werken vanuit de bedoeling. Amsterdam: Management Impact: 2023. <https://www.andersvasthouden.nl/>
- Timmermans M. Handboek van basisarts naar medisch specialist: wat je níét leert in je opleiding. Baarn: Take Charge in samenwerking met VvAA: 2018.
- Baas LC. Hoe dokters beter kunnen worden: met meer rust in het hoofd en focus op de patiënt. Laurens Baas: 2020
- Covey SR. De zeven eigenschappen van effectief leiderschap. Amsterdam: Business Contact: 2019.
- Brown B. De kracht van kwetsbaarheid: heb de moed om niet perfect te willen zijn. Amsterdam: Lev: 2013.
- Fuijschot, Versteeg, Verweij, Hilders, Levi. Artsen met verstand van zaken: medisch leiderschap, financiën en organisatie in de zorg. Utrecht: De Tijdstroom: 2020.
- Ramler, Raadgers. De ring in: onderhandelen binnen en namens (para)medische maatschappen. Utrecht: VvAA opleidingen en teamcoaching: 2011.
- van Vree. Van Vree's vergaderwijzer. Bussum: Jade Media: Herdruk 2024.

Digitale bronnen:

- Zorgpad kwetsbare ouderen over de keten en in het ziekenhuis: leidraad om zorgproces rond kwetsbare oudere patiënt te verbeteren.
- Standpunt substitutie van ouderenzorg: KNMG standpunt over toekomstbestendige zorg

Onderwijs en wetenschap:

Boeken:

- Klinisch opleiden en onderwijs in de praktijk. Brand, 4^e editie 2018
- Effectief zoeken en beoordelen van medische literatuur. Houweling, S.T. e.a. 2^e druk 2012/2013
- Evidence Based Medicine, Straus et al, 5th edition 2018
- Grondslagen der epidemiologie. Vandenbroucke e.a. 7e druk 2017
- Inleiding in Evidence based medicine . Offringa. 3^e druk 2018

Digitale bronnen:

- Opleidingsplan klinische geriatrie: ELK
- Leidraad voor medisch wetenschappelijk onderzoek bij ouderen
- 4Geriatrics: email service met maandelijks overzicht van abstracts uit 4 geriatrie tijdschriften.
- 4Medicine: email service met wekelijks overzicht van abstracts uit 4 grote medische tijdschriften.
- Up to date: online medische informatie en evidence-based aanbevelingen.
- The Cochrane library

Algemeen:

Boeken:

- Jansen, van der Laan, Schols. Het geriatrie formularium, een praktische leidraad. Houten: Bohn Stafleu van Loghum: 2013
- Halter J, Ouslander J, Studenski S, High K, Asthana S, Supiano M, Ritchie C. Hazzard's Geriatric Medicine and Gerontology. New York: McGraw-Hill Education: 2016
- Michel JP, Beattie L, Martin F, Walston J. Oxford Textbook of Geriatric Medicine. Oxford: Oxford University Press: 2018.

Digitale bronnen:

- The portal of geriatrics online education: collectie onderwijsmateriaal geriatrie onderwerpen.
- The Merck Manuals of Geriatrics: online medisch en wetenschappelijk handboek
- Canon van gerontologie: informatie over de ouder wordende mens, bijeengebracht door deskundigen van wetenschappelijke instellingen in Nederland.
- Richtlijnen Nederlandse Internisten Vereniging
- Richtlijnen met betrokkenheid NVKG
- Richtlijnen database

Vakbladen:

- American Geriatrics Society
- Gerontological Society of America
- British geriatric society
- Age and Ageing
- Drugs and Ageing
- Geriatric Oncology
- European journal of geriatric medicine

Vastgesteld OOW-vergadering 29-3-2021